

A' ROMAITSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken I. Juniusban 1792.

*Frantzia Filozofus Képiben az Ördög az Elyseumban
sub incognito.*

Bon jour Musie Káron! Votre Serviteur tres cher ami!
Jó napot Káron! meg-álgy Isten Kedves Bará-
tom! — Honnan jösz? ha merem kérdeni, szól
Káron. — Az Ördög Frantzia frizurával, jobb
kezében mozgató sejem Sápapával, és egész Filo-
sopusi rántzba szedett homlokkal meg-sétálván magát
Káron előtt, végre tsipőjire tett kézzel 's egész meg-
ért ábrázattal így szoll Káronhoz: Ebül öszült vén
Hajós! hát nem látod é a' formámból, hogy Fran-
tzia Filozofus 's a' Nemzeti gyűlés' Deputátusa
vagyok? — válaszd-meg az embert, a' kivel be-
szélsz! — Meg-engedj Barátom! eddig ugyan a'
Frantzia Filozofusok mind Sápapával 's Párisi fri-
zurral

zurral szoktanak vala ide jöni, de már most egy darab időtől fogva, nem-tom mi az oka? a' fejeket-is igen otthon szokták felejtteni; azért nem esmerlek vala hirtelen.

Ne tsudáld azt jó *Káron!* Egy felső-világbéli *Filosofus*, igen kevelset gondol most a' fejével 's frizurájával; 's az okát is meg-mondom néked. — Ezek a' *Filosofusok* már régtől fogva hogy mind fel-felé néznek, és azt, a' mi az orrok előtt áll nem látják. — *De Mundo optimo possibili* — a' leg-rofszabb világba jutottak. — Képzelj *Káron* egy olyan Országot magadnak, hol 25 milliom *Ur* és *Filosofus* lakik, és a' hol hire sints a' Szólgának. Boldog Ország ez!! Ha ezeknek a' *Filosofus* Uraknak emészto gyomrok nem vólna, ha az *Assignáta* — pappiros pénz — mind arannyá válna, ha ezeket a' fegyver nem fogná; hol vólna bódogabb ezen *Filosofus* Uri Nemzetnél? De ezek a' Frantzia *Filosofia*n kívül találtató dolgok, mind a' 3 *fundamentális Frantzia Mentis Operátio*t, t. i. az *ideát*, *judiciumot* és *rationiumot*, olly nagy zürzarba hozták, hogy midön az éh gyomor a' *Filosofus* főre teli torokkal kiáltana, midön az arany és ezüst pénz papirossá vált vólna, az egész Világ ellen egy *Filosofus* háborut izentenek, és a' midön a' papirossan 3 millió *Metafisicus* fegyvereket már ki-is állítottanak vólna a' Síkra, a' földön álló ellenség a' *Férioban* tsinált *Sylogismussal* annyira meg-rettentette őket, hogy otthon felejtett fejeken éppen nem tsudálkozhatfz.

Én most jövek a' Felső Világról, *Párisban* születtem, és ott-is *Filosofuskodtam*, de midön lát-nám, hogy itt nem a' *Præmissákból* foly a' *Conclusio*, a' *medius terminus* az istrang, és többnyire *negatívák* a' *Definitiók* — hogy itt a' *Filosofusok* uttzáról uttzára járnak egy más fejivel; és a' *Filosofia* nyaka a' lámpás-fákhoz köttetett, kapám a' *Sápapámot*, 's el-osonték közüllök. Alig érkezém meg *Brüsszelbe*, hát hallom, hogy a' *Bender* és
más

más Auszriai Vezérek *Filosofus*si olly kemény, és olly tüzes árgumentumokkal disputálnak ezekkel, hogy vérrel verejtékezve - is alig lehet nekik *distingvál*ni. Megyek a' Kávéházba, 's hát ott-is az Ujjság - Levelekben ezeket olvasám.

Minek-utánna Hertzeg *Albert* tudositást vett vólna, hogy mint egy 2 mértföldnyire, *Hennegau*-nak *Bavay* nevű kiss városotskájában bizonyos számú Frantzia Jágerek, Húszárok és gyalogokból álló Sereg gyült vólna öszve, Májusnak 16-dikán este, *B. Sekkendorf*, *Fischer*, *Phortzháim* és *Gr. Gontroeu*l Oberster Uraknak vezérlések alatt egy kiss Auszriai Sergets két rendel oda, hogy virratra mondánának egy jó reggelt ezeknek. Meg-is érkezék ezen Sereg a' nap fel-jötével *Bavay* városa eleibe; mellyet a' Frantzia Húszárok észre vévén, időt nyerének magoknak, hogy a' Városnak által ellenben lévő Kapáján el-szaladjanak. A' Gyalogság ugyan adott 2 — 3 tüzet; de a' miéink minden késedelem nélkül bé rohanván a' Várba, a' Frantziák fejer Zászlót függesztének-ki, és a' benn lévő 4 Tisztek és 108 All-tisztek és köz-emberek a' mi fogságunkba esének. Az el-esett Frantziáknak száma nem tudatik, mi 1 Húszárt és 1 Jágert vesztettünk, 4 Jágerek pedig meg-sebesítették. — Az itt talált fegyvert és más hadi-készületeket kezekhez vévén a' miéink, a' 11 fogoly Frantziákkal edgyütt vissza tértenek a' mi Táborunkhoz *Monsba*.

Az Auszriai Belgiummal határos Frantzia széleken táborozó Sergeknek fő Vezére *Rochambeau* ezen hivataláról egészen le-mondván, *Párisba* ment, hogy a' fő Ministert *Dümuriert* törvénybe tizáltassa, őtet egyedül állítván a' Frantzia Sergek *Monsnál* és *Dorniknál* való meg-verettetése' okának lenni. F. Marschal *Rochambeau* azzal vádollya a' Ministert, hogy ez, nem hozzá küldötte, mint fő Vezérhez a' parantsolatot, hanem Gen. *Bironhoz*, az alatta lévő Generálishoz, ugy hogy *Rochambeau* közönséges Levelekből tudta-meg a' Gen. *Biron* elejébe ki-rendeltetett ütközetnek plánumát.

— Ez a' leg-ujjabb módi hadakozásnak a' neme, 's még eddig tsak az ujj Frantziáknál lehet szokásban, hogy a' meg-határozott ütközeteknek plánumjai ne a' fő Vezérhez, hanem más alatta lévő Generálishoz küldettefsenek. — *Rochambeau* helyébe F. M. *Lukner* rendeltetett Aufr. Belgium ellen, ki eddig a' *Strafsburg* körül táborozó Frantzia Sergeket vezérelte a' *Svéviai* Kerületben lévő Auszriai Sergek ellen. — Hogy *Rochambeau* a' vezérséget oda hagyta, ő utánna a' Generálisok és fő Tisztek közzül-is igen sokan mentek nyugodalomra, és a' tábornak nagy része békételenkedik. Így vagyon a' dolog F. M. *Lukner* miatt is *Strafsburg* körül. Ő vólt itt az egész vidéknek egész reménsége, és az egész tábor békételenkedik ezen Vezérnek elvétettetésén és másuvá való rendeltettetésén.

A' *Strafsburgi* Polgár Mester egy Repræsentatiót küldött ezen dolog iránt közelebbről *Párisba* a' Ministeriumhoz, mellyben igen meg-jegyzésre méltók a' többek között ezen szovak:

„ Pruszziának 40-ezerig való népe vagyon félénk útbán. Tseh és Magyar Ország felöll már régen meg indúltanak a' Sergek. *Breisgauban* kevés idő múlva 30-ezeren fognak velünk szembe szállani. A' mi Sergeink gyengék, tisztjeik és eleségek nintsen. Tsak egyezül ezen Generálisnak *Lukner*nek neve tartotta eddig népeinket zabolán, ő oltalmazott a' méltatlan szenvedésektől, és ő zabolázta közöttünk a' sok Contrarevolutios személlyeket, Papokat, és Fanatikusokat. „

„ Itt a' Rénus mellett való *Departmán-béli* Nemzeti Polgár Gárdák jó szivvel meg-jelentek vólna *Luknerrel* együtt a' magok szabadságáért való tsatázásokban. Nálla nélkült is ezek otthon fognak maradni. Gen. *Mortiere*, ki *Lukner* helyébe maradt nállunk Vezérnek, nem tudja a' tartomány' nyelvét, és a' tábor kedvetlenül fog egy olyan vezérrel meg-elégedni, kinek semmi vitéz hírével nem esmeretes. Ha látándja a' nép, hogy *Lukner* akkor vétetik-el tölle és tétetik más helyre, midőn

dön éppen jő ellene az ellenség, azt fogja gondolni, hogy el-árultatott, és egészízen el-fog félemleni. Ekkor a' békételenek elő fogják az Austriaiakat hívni, és magokat vélek öszve foglalván, így minden haszon nélkül fog az igaz hazafiui vér omlani. „ — „ Tehát vagy *Lukner* adattársék viszsa a' *Rénus* mellé, vagy leg-alább küldettesék helyette olyan Vezér, a' ki valami nevezetes tehetségéről és hazafiui indulatjáról ismeretes. „

Az ujj Frantziák nyomoruságát neveli a' többek között és mindenek felett az-is, hogy az ő Sergeik erősen szöknek. A' Nemzeti-gyűlésben ezen dolog felől egy tudósítás olvastaték - fel Május' 13-dikán, mellynek summája ez: — „ Az *Alsó Rénusi* Departmánból a' *Sachsen* nevű Húszár Regiment Obersterestől edgyütt egyszeriben szökött által az Austriaiakhoz, és tsak 18 emberek jöttek vissza belőle. A' *Bertsényi* Húszár Regiment-jének 3 Svadronnyai ki-indultanak az ellenségnek fel-keresésére. Midőn az ellenséggel szembe jöttek volna, ki-váltak közzüllök az ő Tisztjeik, és az Austriai Tisztekkal barátságos beszélgetést tartván, midőn vissza jöttek volna, az ő Vezérek, egy irását az Austriaiaknál mulató *Bouillenek* elő vévén, olvasni kezdette azt a' Frantzia Húszárok előtt, mellyben ezek minden-féle ígéretek által arra ingereltettek, hogy az Austriaiakhoz mennyenek által. Azonban minden fő és all tisztek, ó-tot ki véve, 's egy néhány köz-emberek-is, meg-botsátt zabolákkal meg-futamodtanak, és 2 Zászlókat magokkal el-vittének. Ezt látván a' meg-maradott all-tisztek közzül egy Strázsamester, utánna ugrat némelly köz-emberekkel a' szaladóknak, és bé-érvén a' 2 el-szaladott Zászló-tartók közzül egyiket, ennek előbb öklit az utánn fejét-is le-tsapván, az egyik Zászlót viszá hozták. — 5 -- vagy 6 a' tisztek közzül szerentsétlenül el-esett. — A' Húszárok az el-szaladott tiszteknek minden bágáziáját el-foglalták, és minden tisztek nélkül az Austriai szélek mellől, a' hová őket az ő tisztjeik vezérelték vala, meg-térvén, *Thoinvillebe* és innen

Metz

Metz Városába igen nagy triumfussal bé-mentenek. — *Thoinvillében* az egyik el-vitetett Zászló helyett egy veress sapkával és egy Polgári koronával fel-ékesítettett tört adtanak nékik a' *Constitutió* ugy nevezett barátjai (a' *Klubisták*) és ilyen ékességgel jöttek-bé *Metz* városába. „

A' Nemzeti-gyűlés a' Sergeknek ezen szökése iránt a' Hadi Ministert számadás alá vonván, e' vala a' Ministernek felelete:

„ Akármelley keservesek legyenek a' szökevényeknek az ellenséghez való által menetelei, vigasztalásunkra szolgálhat mindazáltal, hogy ezen szökevények tsupa árulók lévén szerentsénknek tart-hatjuk, hogy Sergeink ezen hitek szegett gaz emberektől meg-tisztulnak, és mi ilyen tisztulását a' mi Sergeinknek bizonyoson nagyobb számmal is várhatjuk: de tsak azért még ne esünk kétségbe. A' bizonyos — így szoll továbbá ezen Minister — hogy a' *Sachsen*, *Bertsényi*, és *Royal-Aleman* nevet viselő Regementek az ő tisztjeiknek hitegetései által az el-szökésre réá vétettnek: de már a' *Sachsen* Regementnek ki-pótlására magát az *Alsó Ré-nusi Departmán* ajánlotta, az általment tiszteknek jószágai pedig a' Nemzet számára el-foglaltattanak, sőt ugyan ezen *Sachsen* Regementből 92 emberek egy jó Strázsamesternek jóvaslására önként vizsza jöttek. „

Hogy a' Nemzeti gyűlés a' katonák' ezen nagy számmal való szökésének elejét vehesse, egy kemény Dekretomot erősitte-meg, mellynek nevezetesebb punktumjai ezek: — a' melly katona a' maga helyét benn az Országban el-hagyja, ugy fog nézetni, mint szökevény: a' köz-ember szökevény 10, az all-tiszt 15, a' fő-tiszt pedig 20 esztendei fogságot vason fog viselni: — a' mellyik a' hazából ki-szökik az ellenséghez, halállal büntettetik: — egy Komplot feje, akár menyen a' Komplot véghez, akár ne halállal büntettetik: — ha tsak all tisztekből áll a' Komplot, az elébb va-

ló, vagy az öregebbik fogja szenvedni a' büntetést — ha pedig tsupa köz-emberekből fog állani, ugy az idősebbik : — az, a' mellyik ki-adja a' Komplotot, engedelmet nyer. 's a' t. — Hasonló keménységű Dekretom iratott azok ellen-is, kik lopnak, vagy az el-fogattatott ellenséggel kegyetlenül bánnak. — Ha valaki az ellenségnek közelítésekor lármát üt, 6 esztendei fogságra mégyen. A' ki azt kiáltja, hogy árulás vagyon, vagy pedig, hogy a' Frantziákat az ellenség bé-keritette, az illyennek halál a' fején. 's a' t.

Az Anglusok azt az örvendetes hirt vették közelebbről *Napkeleti Indiából*, hogy az ő Vezérek *Kornvallis Tippó Sahebet* igen erősen meg-verte, és hogy az ő fő Várolsa-is *Seringapatnam* magát *Capitulatio* által fel-adta légyen. — Nem-is igyekszik Anglia most semmin erősebben, mint hogy a' Frantzia zenebona alatt az Amérikában el-vezett Tartományokat, *Napkeleti Indiában* nyerhesse vissza. —

Mind ezek között az idegen földi ujjságok között pedig leg-nevezetesebb az, a' mit a' leg ujjabb *Varsovi* Levelek meg-egyezőlög erősitenek u. m. hogy az *Orosz Udvar Követje Bulgakov* által adta légyen már a' Lengyeleknek, Május' 18-dikán, a' Tsászárné jelentését az ujj Lengyel Constitutió ellen, és hogy azon 's következő napon az Oroszok 4 felöll ütöttek-bé Lengyel Országra.

A' Lengyel Sergek a' leg-nagyobb serénységgel takarodnak *Lithvániának* szélei felé, és már most a' hadakozásra való készület egyedül elég foglalatolságot kezdett adni a' Lengyel Diätának.

A' többek között az Országban benn lakó O-hitű Görög Vallásu Lengyel hazafiaktól kezdenek félni a' Lengyelek. A' múlt Májusnak 14 dikén azt kezdték némellyek jóvasolni, hogy ezen lakosokra igen jó leszzen ha az Ország az Oroszokkal való háboru alatt vigyázni fog; ne hogy az Orosz birodalom, ezen Lengyel hiv lakosoknak meg-

meg-tántoritására az ő Vallása-béli egyenlőséget vévén-fel, a' határ szélen lakó Ó-hitű hazafiak között valamelly veszedelmes kísértéseket próbállyon tsinálni. A' többek között ilyen meg-jegyzéseket tett edgyik Lengyel Deputátus ezen dolog felöll: — „

„ Nem szükséges egyéb — ugy mond — hanem hogy *Kiov*, a' hol az Ó-hitű Görögök Synodusa tartozkodik, tsak a' maga hires temető Sirjait nyíssa-meg. Már ez elégséges lészén a' mi határ-népeinknek el-tsábitására. Midön a' mi Ó-hitű népeink ezen szent helyet látogatni szokták, a' legnagyobb hite-szegettségnek levegőét szivják-bé, és a' magok hazájoknak gyűlölésével bé-tölt szivvel térnek vissza, és egész érzékenységek egy idegen Hatalmatság alá való vágyodással vagyon el-telve. Ezt egyébb által meg nem orvosolhatjuk, hanem ha mi-is egy Synodust állitunk fel benn az Országban, hogy a' Görög Papság magának a' leg-főbb lelki-tanítókat idegen Hatalmatságoknál és a' maga ellenségeinél keresni, ne kén-telenittesék. „

A' Lengyelek olly módon készülnek a' háboruhoz, melly a' leg ki-pallérozottabb Europai Nemzetnek-is követésre méltó például szolgálhat. Mi lehet követésre méltóbb ezen rendelésnél: hogy mind azokat a' hazafiakat, kik a' bé-következhető háboruban az ellenség által kárt fognak vallani, a' háboru után a' Nemzet a' közönségesből tartozzék kárához képpeszt, ki-elegíteni? — melly rendelését közönsges Dekretoma által erősítte-meg a' Lengyel Orzági Ország-gyűlés. — Ugyan ekkor meg határozottatott az-is, hogy a' kik, akár mi némű pártoságba elegyítvén magokat, a' felöll meg-győzöttetnek, a' leg-szorosabb testi büntetéssel büntettesenek, és jószágaik jövedelmét-is halálokig a' Fiskus végye. — Már e' szerint itt sem fogják hát ezentúl az ártatlanok, bünös szü-léjek büntetését hordozni.

A' Táborig szállásról Monsból Május' 17-dikén az iratik: — „ Alig van egy fél órája, hogy azon hir érkezék Táborunkba, hogy Generál Sztáray a' Frantziákat Chárleroinál meg-támodta, és semmivé tette. Várjuk-el a' bővebb tudositást — itt lesz minden órán.

A' Nagy Fridrikh előtt egykor az egész Frantzia Tábor meg-szaladván, hasára tett kézzel nevetvén-el magát az Öreg, így szólla egy mellette lévő Tisztjéhez: Bóldog Isten! soha sem hivém eddig, hogy a' Frantzia Király a' leg-nagyobbik Gavallér Európában; de már most hiszem, midön látom, melly sok ezer Kengyelfutói vagynak. — Bámulásra méltó nézni, azt irják Koblentzből, annyi az által szökött Frantzia — jő mindennap sergestől, valakinek tsak lába van; ugy hogy minden órán ki-költözik fele ezen Nemzetnek. — A' Frantzia Assignatát és a' Harangokból vert Frantzia pénzt mint az Olasz a' Medvét, ugy hordozák a' Bétsiek ujjságul.

Itt az ujjságokat el-beszélvén e' szerint Frantzia *Filosofus* képiben az ördög, el-tűne Káron elől; de a' Sápapáját ott felejtven, kérdi tőlle az öreg Hajós, mitsoda Frantzia lett légyen a' te Urad? Uram! felel a' Sápapa, ez ama *Gergenésusi* hires Disznó Pálszor; én a' *Vóltér Sápapája* vóltam, 's ez a' gonosz lélek tsak azért hordozott magával, hogy annál nagyobb *Filosofust* játszodhassék Párisban és egész Frantzia Országban. Már annyira-is vitte a' Frantzia Nemzetet, hogy mint a' *Gergenésusok* Sertélsi egy másra rohannak a' veszedelem tengerébe. (A' következő Levélben fog a' Sápapa beszélni, és az Ördögöt 's a' Frantzot megmagyarázni.)

Elegyes meg-jegyzések.

„ A' F. Király, Királyné, és a' Koronázáson meg-jelenendő F. fő Hertzegek már Budára le-indultanak. — A' Lovas Sereg Vezére *Gr. de Ville* meg-

meg-hólt. — 26-dikban egy Szeretsent Keresztel-
tenek az Udvarnál.

A' *Kinszki* szép könnyü Német lovas Serge itt
mene Bétsen keresztül a' napokban, és ezek a' Frank-
furti Koronázás alkalmatosságával szolgálatot tesz-
nek, mint hogy a' *Hessen-Kasseli* Grófnak Sergei a'
Frantziák ellen állott *Kordonban* szükségesek. A'
Koronázás után Belgiumba indul, valamint a' Béts-
ben fekvő *Schakmin* vasas Serge-is minden órán
indulandó Belgium felé. — Utban vagynak már
a' Pruszszus Sergek, és ugy sietnek, hogy 5 nap
mennek és a' 6-dikon nyugosznak. — Azt remél-
jük, hogy Fels. Királlyunk a' *Frankfurti* útban a'
Pruszszus Királlyal öszve fognak találkozni. — —
Mihálovits Urnak szabad Serge 5000-ből fog álla-
ni, és ennek egy része már talpon áll.

Gróf *Szétsényi* Ferentz Ur ő Exja, minekután-
na a' *Romai*, *Florentzai*, *Pármai*, *Májlándi* és *Tu-
rini* Udvaraknak-is, a' Magyar Haza nevében a'
Nápolyi Udvarnak tiszteletére veretett emlékeztető
pénzeket bé-ajánlotta volna, szerentsésen vissza ér-
kezett, és a' Budai Ország gyűlésébe liet. — —
Meg-jelent az Ország-gyűlésén Budán a' nem
edgyesült Ó-hiten lévő *Kárlovitz* Ersek is 3 Ó-hitü
Püspökökkel edgyütt; de a' kiknek tsak *interima-
lis* Szék adattatott addig, mig a' Koronázás után
Diætaliter fog meg-határozatni. — A' *Hajdu* vá-
rosok, 's a' *Kúnság* és *Jászság* Deputátusai, min-
gyárt a' Vármegyék Küldetjei után a' Bánya és
Királyi városok Küldetjei előtt kivánnak magok-
nak széket nyerni; de ez is Koronázás után hatá-
roztatik-meg — addig a' jelen-nem-lévők Követjei
előtt ülnek. — Ugy értettük, hogy a' Bétsben
lévő Török Követ mind a' *Budai*, mind a' *Frank-
furti* Koronázáson jelen fogna lenni *sub incognito*.
— Az Apr. 25-dikén Konstantzinápolyból költ tu-
dósítások szerint, Apr. 20-dikán 164 Ausztriai Job-
bágyok,

bágyok, Férfiak, Afzszonyok, Leányok és gyermekek indittattanak ki a' Török fogságból a' fekete Tengeren. *Váránánál* szállanak a' Izározra, és *Sziliftrián*, *Bukoresten* keresztül hozatnak *Szebenig*. —

Ungvárról azt írják: — Május' 6-dikán Püspök Ur ö Exja 3 'Sidó gyermekeket keresztelte itt meg Isteni szolgálat alatt. A' nagyobbik 16 és a' kisebbik 13 éltendősek valának. Nállunk az illetén Keresztelés nem ujjság; mert minthogy Püspök Ur ö Excja igen nagy kegyelsséggel viseltetik az ilyen ujj Keresztényekhez, éltendőnként többször-is meg szokott esni. Az illetén fiukat mester-ségre és egyéb Tudományokra szokta ö Exja taníttatni, a' Leányokat pedig fel-nevelvén férjhez adja. Több illetén gyermekei vagynak már ö Exc.ájának 40-nél, kik mind mester-emberek, és mester-emberek hitelsei; kik Keresztény gyermekeik által a' *Kristus* vitézkező Anya-szentegyházát nevelik.

Amaz egész *Europában* tsak nem leg-hiresebb született Magyarfi Udvari vólt *Astronomus P. Hell* Urnak egy Kedves Baráttya *B. Benkler* Ur *Vezten-Lichtensteinban* egy emlékeztető oszlopot emeltetett, mellyre Udv Tanátsos és Könyv-Tárnok *Dénis* Ur ezeket a' Verseket írta:

Corpore dum posito levior tellure relicta,
Candidus ad Superos Helliis urget iter,
Et nunc has Stellas, nunc illas trans volat, inquit:
Sat vos suspexi, despiciere incipiam.

Fő H. *Károly* 23-dikban indult vissza Belgiumba. — A' múlt Pénteken, ma egy hete butszott el a' Prufzszus Követ *B. Jákobi* a' mi Udvarunktól, és helyette bé-köszöntött *G. Haugvitz* Ur.

Ketskemétről Májusnak 22 dikén ezt írják. —
„Ezen *Pünköst* havának 13-dik napja vala réánk nézve

nézve az a' szerentsés nap, mellyen F. Palatinusunk ö H. gét, több Mgos Uri társaival együtt kebelünkbe bé fogadtuk. Az ö H. ge jövetelének hire, már előre el-telvén Városunkat, olly mozgásba vette vala ennek minden lakosait, hogy minden, a' ki tsak meg-mozdulhatott, a' várásra elejébe jött. A' gyermekek annyira mentek elejébe, a' mennyire tsak értek. Az öregek és korosabb ifjak, mintha parantsolat szerint tették volna jobbágyi kötelelségeket, még a' Városon kívül egész a' Város közepéig két sort formáltak. A' Városban benn lévő véghetetlen sokaság között, ö Hertzegsége, hogy a' nép jobban szemlélhesse kotsijából ki szállott, kinek szemlélésére sokaknak gönytseppek hullottanak szemeikből. A' Tanátsnak három Küldöttje egészsz másfél órányira ment ki elejébe, a' hol ö H. ge ezen szives el-fogadást meg sem gondolható szelid-alázatofsággal meg-köszönvén, és kevés beszédje után az önként lovagló ifjuság előtt meg-indulván, a' bátorságosabb menettel végett az ö H. ge szekere mellett lovagló két ifjú Urakat ö H. ge gyakor nyájas meg-szollitásaira méltoztatta. Benn a' Városban a' Tanáts nagy számmal várván és köszöntvén ö H. gét, az után igen nagy szorgalmatofsággal tudakozta ö H. ge Városunk népességét, és tsak a' vala minden szerentsétlenségünk, hogy ez úttal tsak kevés ideig gyönyörködhettünk jelen létében; mivel Gr. *Károlyi* Ur ö Nga még az nap *Deregyházi* pusztájára várta, a' hol még az nap egy hét száz lovasokból álló ki-rendelt vadász társaság fokosokkal 2 Farkast és 14 nyúlakat vert el. — Nem lévén Kutyával a' vadászt, tsak nyeregből verték agyon a' vadokat. Egy Tsikós elevenen kapott-fel a' földről egy nyulat, mellyen a' Felséges Palatinus tsudálkozott. — — — „ Mulatta ö Hertzegségét ezen Méltóság annak látásával-is, mi-képpen szokták ezen a' földön a' bikákat ki-herélni, mely végre hármat rendeltetett vala ki, de a' mellyek

lyek között egyiknek ő H. ge ezen próbáját el-há-
lafztatta. — Innen *Mező-hegyesre* ment, a' hon-
nan reggeli öt órakor meg-indulván, még az nap,
a' mint fogadta vólt, *Budára* estvéli 7 órára sze-
rentsésen vissza érkezett, melly térség olly ször-
nyü lónak, hogy madárnak is elég vólna egy nap-
ra, és ez-is meg-fárodna a' repülésben. Ezen visz-
sza felé való útjában nagyobb szerentsénk vólt ő
H. géhez, mivel itt ebédelt, és ebéd *álat* a' kö-
rülette lévőkhöz igen nagy nyájádságot mutatott.
Némely Török írásoknak itt lévő maradványait Gr.
Zichi Károly ő Excja magyarázatjából szemlélgette
ő H. ge. Valamint bé-jötekor úgy vissza felé me-
netelekor is a' városból ki felé egész Örkényig ki-
sértetett a' lovasoktól.

Azt írják a' Török szélekről, hogy a' mi Há-
zánkfiak a' mi Török szomszédjainkkal igen jó egyes-
ségben és barátságban vagynak. — Belgrádban
sok Keresztényeknek vagyon Török szolgájok, mely
ennek előtte szokatlan dolog vala. El-mennek a'
szegényebb sorsu Törökök, és napszámoskodnak
most a' Keresztény Kereskedőknél. Ebből a' tet-
szik-ki, hogy ők-is meg-szelidülnek már valahára.

Már egy néhány esztendőktől fogva igen ál-
dott termése vólt a' *Riskásának* a' Bánátban, ne-
vezetesen Tömösvár tállyékán. Ezen Konyha ve-
teményről az iratik, hogy a' mi Magyar földünk-
ben termett éppen olyan jó, mint az, a' mellyet
Török Országból hoznak, sőt rész szerint még jobb,
még is ez, minthogy a' Hazában terem, sokkal ol-
tsóbb, mint az, a' mellyet Török Országból hoz-

nak. Ezen áldott Riskásának termélesztéséhez már most úgy hozzá fogtanak ezen a' Környéken, hogy rövid időn az egész Országnek elég Riskását terem a' magunk földünk.

A' mi szabad hajókázásunk Konstantinápolyig, 's meg vissza, azt írják Moldvából, minden órán megint helyre áll.

(NB.) Olly szomorú hír érkezék tegnap Béts-be, hogy Erdélyben *N. Enyed* Városának nagyobb része a' tűz prédájává lett volna. Mi erről magunk még tudósítást nem vettünk; azért szivből ohajtjuk, hogy ezen hír igaz ne légyen.

Tudósítások.

A' Tzigány szokta ditsérni a' maga Lovát — az Istálóban is fel-keresik a' jó Paripát. — A' mi Kurirt hordozó *Vas-Deres* Paripánk is ezen hónapnak végével a' maga fél esztendei pályáját ki-szaladja, és Juliusnak 1-ső napján uj patkókkal kívánna a' 2 N. Magyar Haza határait nyargalni.

Adatik azért az Erd. Olvasóknak tudtokra, hogy a' kik azt akarják, hogy az ajtajak előtt a' *Deres* el ne szaladjon, hanem minden héten 2-szer a' hirt trombitáló *Bétsi Magyar Kurirral* bé-térjen; a' szokott fél esztendei abrakot, u. m. 5 n. for. és 30 kr. ezen hónapban fel küldeni ne terheltefsenek.

Tsak nem bé-fértzelheletlen kárunk esett ezen fél esztendőben. Némelly *Posta Státziok* és Hivatalok

talok — noha F. Királyi rendelés, hogy a' Staféta és Ujjság-pénzeket fel-küldjék, hol az ugy nevezett *Delisántz* nem szokott járni — a' mi Érd. Olvasóinktól a' pénzt el nem vették, 's ha néhol el vették is, sokan fel nem küldötték. Sokan magok kértének hitelben, sokan másokra bizták a' fizetést, 's kezünkhez nem érkezett, mellyből magok a' mi Olvasóink talám semmit sem tudnak.

Mint egy 340 Olvasóink vagynak olyanok, kikért a' magunk erszényéből fizettünk 2 for. *Posta portót*, és a' kik nekünk még eddig nem fizettek. — Kérettetnek azért az illyetének, hogy mennél hamarébb a' pénzt fel-küldeni ne terheltesenek; mer ha minden fél esztendőben így lenne a' fizetés, tal lyigába foghatnók a' *Derest*.

Erdélyben Kolosvárt és Nagy Enyeden a' Posta-Mester Uraknál lehet a' pénzt minden Levél nélkül le-tenni. M. Vásárhelyt Kereskedő Csiky Márton Urnál, Zilahon pedig Hites Prok. Tek. Laskay Sámuel Urnál; kik-is annak el-vételére szivesen és bizodalmason kéretnek.

Öröm vala szemlélni, melly számolsan jelentek meg a' Hazafiak, Pesten a' múlt Aprilisben tartott Könyvek' kótyavetyéjére, 's melly serénnyen vették a' jó Könyveket. Sokaknak kellemetes lészzen tehát ezen hir; hogy, megint Pesten 9-dik Juniusban,

ban, és következő napokon, egy néhány száz Német, Magyar, Deák, Frantzia, és más nyelveken irtt külömb - külömb - féle Könyvek; 1759 — 1784 a' Kir. és Septemvirális Táblák Tagjainak bé adott *Információkkal*; némelly Asványokkal (*Mineralien*); és számtalan apró ki-mettzett képekkel, Kótyavetye által el-fognak adatni.

A' nyomtatott Katalogust, a' Pesti Hid' Tzedula-házánál (a' hol a' kótyavetye helyét-is megmondják) bé-kötve 4 krajtzáron meg-lehet venni.

Ha mások-is heverő Könyveiket illy módon közre botsáttanak, nem sokára szemlátomást fog-nánk tapasztalni, melly hasznokra légyen a' Hazafiaknak a' Könyvek' kótyavetyéje!

Sándor Josef Ur, T. N. Heves Vármegyének Ingenieurje Zolikofernek az erköltsi nevelésről irott munkáját Magyarra fordítja Egerben. A' kik ezt a' munkát esmerik már előre örülhetnek, hogy a' hazai Litteratura, és a' nevelésben fáradozó Hazafiak illy kintsel gazdagittatnak, mellyhez hasonlót a' maga nemében még az Europai Nemzetek között egy sem mutatthat.